

Vergaderjaar 2021–2022

29 477

Geneesmiddelenbeleid

Nr. 775

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 juli 2022

Donderdag 16 juni jl. heb ik de 10-jaars evaluatie van het ZonMw onderzoeksprogramma: Goed Gebruik Geneesmiddelen (GGG) in ontvangst mogen nemen. Het programma GGG richt zich op onderzoek om de kwaliteit en doelmatigheid van het gebruik van geneesmiddelen te verbeteren. De onderzoeken en projecten die vanuit het programma worden uitgevoerd, dragen zowel bij aan de betaalbaarheid van de zorg als aan het verhogen van de kwaliteit van behandelingen. De opbrengsten van het programma dragen bij aan passende (farmaceutische) zorg rondom de patiënt. Met de inzichten uit deze evaluatie van het programma GGG probeer ik, in overleg met ZonMw, de kwaliteit en inzet van het GGG-programma verder te optimaliseren. Hierbij stuur ik u de evaluatie¹ en aanbiedingsbrief vanuit ZonMw toe.

Toelichting op evaluatie

Uit de evaluatie blijkt een grote waardering voor het GGG-programma vanuit de stakeholders. Door het ondersteunen van onderzoek, verbinden van onderzoekers, en richting geven aan het onderzoeksveld, heeft het programma een belangrijke schakelfunctie. Over de ruim 10 jaar dat het programma draait zijn er 453 gesubsidieerde projecten gestart, die hebben geleid tot ca. 1.000 publicaties. In de evaluatie is berekend dat de onderzoeken ook minimaal 9.800 levensjaren in goede gezondheid hebben opgeleverd. De resultaten van het GGG-programma kunnen worden teruggezien in aangepaste behandelmethodes, opname in richtlijnen of inzicht dat leidt tot vervolgonderzoek. Naast de open ronde, waarin een breed scala aan relevante vragen uit de praktijk over (kosten-)effectievere inzet van geneesmiddelen wordt onderzocht, dragen ook de gerichte rondes bij aan de actuele vragen in de geneesmiddelenbehandeling. Zo wordt er binnen de «Complexe Interventies» ronde o.a. gewerkt

¹ Externe evaluatie Programma Goed Gebruik Geneesmiddelen 2012–2022 | 16 juni 2022 | ZonMw.

aan polyfarmacie bij ouderen en onderzoek in de eerstelijns, en binnen de ronde «Personalised Medicine» onderzoek gedaan naar medicatie op maat op basis van (genetische) diagnostiek.

Voorbeeld projecten

Om de impact van het programma te illustreren, wil ik twee projecten uitlichten die beide op hun eigen manier bijdragen aan kwaliteit en doelmatigheid van het gebruik van geneesmiddelen.

Binnen het eerste project zijn de vier meest gangbare behandelingen naar de veelvoorkomende huidaandoening actinische keratose (AK) vergeleken. Uit dit onderzoek bleek dat 5FU-crème de meest (kosten)effectieve behandeling is. De totale gemiddelde kosten van 5FU-crème zijn aanzienlijk lager (1,7–3,7 keer goedkoper) dan de kosten van de andere middelen. Daarom wordt in een Verspreidings- en implementatie-impuls (VIMP) vervolgpriject gewerkt aan de implementatie van de resultaten in de behandelrichtlijn voor AK. Wanneer de nieuwe behandelrichtlijn breed geïmplementeerd is, draagt dit bij aan een betere behandeling voor de patiënt en de betaalbaarheid van de zorg.

Een tweede project heeft het gebruik van geneesmiddelen bij een andere huidaandoening onderzocht. Bij patiënten met psoriasis is gekeken naar de mogelijkheden voor afbouw van de biologische medicijnen (biologics) etanercept, adalimumab en ustekinumab. In dit onderzoek zijn patiënten in twee groepen verdeeld, waarbij groep één de standaarddosis kreeg en groep twee een verlaagde dosis. De behandeling gaf bij beide groepen vergelijkbare gezondheidsresultaten. Van de groep patiënten die een lagere dosis kreeg, gebruikte 53% na twaalf maanden nog steeds de lager voorgeschreven dosis. Uit dit onderzoek blijkt dat er minder geneesmiddelen nodig zijn om dezelfde groep patiënten te behandelen. In samenwerking met dermatologen wordt er nu gekeken hoe afbouwstrategie het beste kan worden toegepast in de praktijk.

De onderzoeken naar de behandelingen van actinische keratose en psoriasis zijn slechts twee voorbeelden van de vele projecten die binnen het GGG-programma zijn gestart. Er zijn daarnaast meer projecten die binnen hun veld een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan de zorg in Nederland. Meer voorbeelden zijn door ZonMw via in een toegankelijke website Tien jaar GGG | 10 jaar GGG (zonmw-geneesmiddelenmagazines.nl) zichtbaar gemaakt.

Ook lopen er nog onderzoeken waar ik veel van verwacht maar die niet in de evaluatie zijn meegenomen omdat hierbij alleen de afgeronde projecten zijn meegenomen. Bijvoorbeeld de SONIA trial bij patiënten met borstkanker waarbij onderzocht wordt of een nieuwe therapie (CDK 4/6 remmers) beter in de eerste of tweede lijn van behandeling gegeven kan worden.

Mijn acties naar aanleiding van de evaluatie

Ik wil mijn waardering uitspreken voor het GGG-onderzoeksprogramma. Over de jaren heen heeft het bijgedragen aan het beter gebruik van geneesmiddelen. Bij de aanbidding van het evaluatierapport op 16 juni jl. kwam vooral het woord trots voorbij. ZonMw kan trots zijn op wat het GGG-programma de afgelopen 10 jaar heeft neergezet. Het huidige programma loopt tot en met 2023. Ik ben voornemens om te blijven investeren in het programma en hierover ga in de komende maanden met ZonMw in gesprek. Hierbij wil ik ook dat er gewerkt wordt aan de aanbevelingen uit de evaluatie. In het gesprek met ZonMw zal ik met

name aandacht vragen voor de implementatie van onderzoeks- en projectresultaten. De wetenschappelijke waarde van de onderzoeken is groot, er wordt al actief gewerkt aan de implementatie maar ik vind het belangrijk dat de patiënt in de praktijk meer gaat merken van de resultaten die behaald worden. Uiteindelijk willen we de zorg voor de patiënt verbeteren. Ik vind dat daarvoor in de onderzoeksvoorstellen bijvoorbeeld gewerkt kan gaan worden met hardere eindpunten om de implementatie van de onderzoeken te verbeteren.

Het is belangrijk dat de inzichten uit de onderzoeken en projecten meer bijdragen aan de kwaliteit en kosteneffectiviteit van de zorg. Ook zie ik kansen voor het GGG-programma in de samenwerking met andere onderzoeksprogramma's binnen ZonMw. Ik wil daarom ook aandacht vragen voor het verbeteren van de synergie tussen deze onderzoeksprogramma's. In gesprek met ZonMw wil ik ook stilstaan bij relevante ontwikkelingen in het veld. Door aan te sluiten bij deze ontwikkelingen, continueert het programma het onderzoek naar actuele thema's om te komen tot passend gebruik van geneesmiddelen.

Ik ben tevreden over de bijdrage die het GGG-programma de afgelopen 10 jaar heeft geleverd aan het verbeteren van passende zorg in Nederland, maar ik zie ook dat het naar de toekomst toe nog beter kan. Ik ga daarom graag met ZonMw in gesprek over de evaluatie en de continuering van het programma.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.J. Kuipers